

Aika 17.12.2024 klo 12–14

Paikka kokoushuone Horisontti, KYMP-talo, 2. krs, Työpajankatu 8, läsnäolokokous

Osallistujat

Elli Alho, KUVA, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Petri Ehn, KYMP, yhteiset palvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut
Gitta Harti, KASKO, Oppimistilojen suunnittelupalvelut OPTI
Marja-Liisa Heikkilä, KYMP, RYA, asuntotuotanto
Valtteri Karttunen, KYMP, MAKKA liikenne- ja katusuunnittelu
Mia Kuokkanen, KUVA, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Tiina Lappalainen, kaupunginkanslia, osallisuusyksikkö, vammaisneuvosto
Kaisa Maijala, esteettömyyskoordinaattori, HSL
Henna Niemi, kaupunginkanslia, digitaaliset palvelut
Mikko Ravantti, KYMP yhteiset palvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut
Hanna-Leena Rissanen, KYMP, PALU, rakennusvalvontapalvelut
Kati Seppälä, kaupunginkanslia, digitaaliset palvelut
Pia Sopenen, KYMP, RYA, tilat
Katarina Wilenius, SOTEPE, tilapalvelut, hankkeet ja kehittäminen
Susanna Wolkoff, SOTEPE, vammaispalvelut
Pirjo Tujula, pj ja sihteeri, KYMP, yhteiset palvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut

Vieraileva asiantuntija: erityisasiantuntija Matti Jutila, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

1. Kokouksen avaus
Pirjo Tujula toimi puheenjohtajana ja avasi kokouksen.
2. Esityslistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.
3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen
Hyväksyttiin.
4. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnan esittely (klo 12 – 12.30)

Erityisasiantuntija Matti Jutila esitteli asian, jonka jälkeen asiasta keskusteltiin. Kokouksen osallistujille oli lähetetty etukäteen linkki oheisen blogin: <https://yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi/-/kouluympariston-on-oltava-yhdenvertainen-vammaisille-oppilaille-saavutettavuudesta-taytty-huolehtia-jo-suunnitteluvaiheessa> .Varsinaiseen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ratkaisuun on linkki blogin lopussa.

Esitys merkittiin tiedoksi.

Esteettömyysvelvoitteiden laiminlyönti ei ole suoraa vaan välillistä syrjintää. Esteellinen ympäristö asettaa henkilöt epäedulliseen asemaan. Esim. tilaisuuksien järjestäminen, vaalit. Koulu, jos tilat ovat sellaiset, joissa ei pysty itsenäisesti tai yhdenvertaisesti toimimaan.

Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden ja palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta henkilö voi käyttää palveluja, saada koulutusta, suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla.

Mukautusten kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan ensisijaisesti huomioon vammaisen ihmisen tarpeet, toiminnan laajuus ja kestoaika, taloudellinen asema, arvioidut kustannukset.

Pirjo: Miten tilapäisiin luiskiin suhtaudutaan? – kirjattava erityiset perusteet tilapäisjärjestelyille, joilla sisäänkäynti tehdään esteettömäksi, koskee erityisesti suojeltuja rakennuksia tai arvokkaita luontokohteita. Perusteet, miksi ei tehdä pysyvää ratkaisua.

Ei ole tilastoa esteettömyysyhteydenotoista. Painottuvat yksityisiin palveluihin.

Case koulun väistötilan esteellinen sisäänkäynti. Esteettömyysasetus määrittelee minimivaatimukset esteettömyydelle. Välillisesti syrjivä, kohtuullisten mukautusten laiminlyönti. Lauttasaaren koulu. Kaupungilla on kokonaisvastuu, että kouluympäristön tilat tehdään esteettömiksi. Mukautuksiin ryhdyttävä ennakoiden.

YVV ja Tasa-arvo-lautakunnan ratkaisu, johon kaupunki tyytyi, hyvitys 5000 lapselle. Tarvittaessa uhkasakkoa.

Pirjo: Oliko yhdenvertaisuusvaltuutetulle toimitettu esteettömyyselvytys? Alkuperäisessä suunnitelmassa oli kulku talon päädyssä.

Ei ollut toimitettu vaihtoehtosuunnitelmia ja kustannusarvioita.

Gitta: tiedoksi. Tämä tulee poistumaan käytöstä arviolta 2026. Aina oppii esimerkeistä.

Hanna-Leena: rakennuslupa 2016, esteetön kulku D-portaan kautta. viranhaltijapäätös, väistötilat menevät nykyisin jaostoon. Nykyisin väistötilojen on oltava esteettämiä.

Joutuuko henkilö epäedulliseen asemaan, jos kaikki järjestetään ensimmäisessä kerroksessa?

-Ei syntyisi epäedullista asemaa, jos ei ole tarvetta pääsyyn toiseen kerrokseen. Jos hissi on rikki, eikä saada varaosia, oppilas voi olla poissa koulusta tai mennä toiseen kouluun – ensin selvitettävä, miten liikkuminen voidaan järjestää, esimerkiksi siirtämällä koko luokan opetus 1. krs. Mukautusluontoinen toimenpide.

Tämän casen rakennuslupa ei täytä nykyisiä kriteerejä. Näyttää pysyvältä käyttötarkoituksen muutokselta.

Hanna-Leena: Tuleeko aistiesteettömyyden puutteista yhteydenottoja? -Vähemmän tulee aistiesteettömyydestä tai neurotyypillisyydestä yhteydenottoja.

Pirjo: Esteettömyystietoa Helsinki kaikille-sivuilla. Esteettömyys kouluissa ja päiväkodeissa – opas. Oulun kaupunki ja Espoon kaupunki käyttävät Helsingin oppaita hankkeiden lähtöaineistona.

Hanna-Leena: tavoitteena kehittää sähköinen sovellus, jonka avulla voitaisiin todistaa, että kohde on esteetön. Rakennettu ympäristö on moniulotteinen. Ei irtoluiskia poistumisteille. Meiltä saa neuvontaa ratkaisuista, onko turvallista ja terveellistä.

Pirjo: miten voisimme tehdä yhteistyötä yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa?

YV: annamme neuvontaa, yhteydenotoista ollaan kaupunkiin yhteydessä ja keskustellaan tai lähetetään virallinen selvityspyyntö. Edistetään yhdenvertaisuutta.

Kisahallin esteetön wc – naisten piti mennä miesten wc:n kautta esteettömään wc-tilaan, otettiin henkilöstön wc esteettömäksi wc:ksi..

Esteettömyys muuttuu toimiessaan näkymättömäksi, vain esteet huomataan.

5. Esteettömyyslinjausten toteutuminen: tilannekatsaus ajankohtaisista toimenpiteistä

- Ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä [FA63BF1D-9165-C4E3-A418-92AE5F700000.pdf](#)
 - ääniopastettujen suojateiden osoitetiedot löytyvät nyt palvelukartalta, lisäksi löytyy tieto vaatiiko painonapin painamista, kohokuvio painonappikotelon päällä ja painonappipylvään etäisyys suojatien reunasta (ulottuminen).
 - ydinkeskustan ääniopastetuista suojateista löytyy valokuvat palvelukartalta

- esteettömyyden erikoistason leikkipuistojen ulkoalueiden nykytilan kartoitus
 - konsultti kartoitti 19 esteettömyyden erikoistason leikkipuiston ulkoaluetta kesällä 2024 palvelukarttaan kehitetyn kysymyspatteriston avulla
 - valokuvat ulkoalueista lisätty palvelukartalle
 - yksikään erikoistason leikkipuistoksi määritelty leikkipuisto ei täytä kaikkia kriteerejä: yleisimmät puutteet esteetön autopaikka sekä puuttuva kohokartta sisäänkäynnillä
 - jatkotoimenpiteet: kunnostusohjelman laadinta, vastuista sopiminen Kaskon ja Kympp:n välillä..
- hygieniatilat: Hygieniatiloista on laadittu asennussuunnitelma, jossa esitetään kalusteiden ja varusteiden paikka, mitoitus ja asennuskorkeudet. Mallisuunnitelma on viety Helsinki kaikille – sivuille. [YRJÖNKADUN UIMAHALLI](#) – hyvä malli.
- asumisneuvonnan sivusto – pohja on tehty, on keskeneräinen

6. Raportointi kaupunginhallitukselle esteettömyyslinjausten toteutumisesta vuonna 2025

- ehdotus: kaupunkiympäristölautakunta elo – syyskuu 2025
- kaupunginhallitus marras- joulukuu 2025
- Raportointityökaluna toimii esteettömyyslinjausten vastuujakotaulukko
 - raportointi suoraan vastuujakotaulukkoon, joka löytyy Teamsista esteettömyystyöryhmän tiedostoista [Raportointi esteettömyyslinjausten toteutumisesta 2025](#)
 - **sovittiin, että jokainen kirjaa suoraan oman vastuutahonsa tilanteen esteettömyystyöryhmän Teams-ryhmässä olevaan taulukkoon kesäkuun 2025 loppuun mennessä.**
 - **raporttiin liitetään ehdotus jatkotoimenpiteistä: esteettömyyslinjausten 2022 – 2025 päivittäminen ja seuranta 1.1.2026 alkaen**
- Toisena raportointityökaluna toimii esteettömyysmittaristo [Esteettömyysmittarien kehittäminen eri hallintokunnille](#)
- Kolmas raportointityökalu on palvelukartan esteettömyyssovellus, jonka avulla toimipisteiden työntekijät syöttävät itse oman toimipisteensä esteettömyystiedot: [TPR Perhe](#)
 - **Sovittiin, että kaikki toimialat päivittävät toimipisteidensä esteettömyystiedot esteettömyyssovelluksen avulla 30.6.2025 mennessä.**

7. Esteettömyyden edistäminen 1.1.2025 alkaen

Pirjo jää sairauslomalle 30.12.2024 alkaen, hän kiitti kaikkia hyvästä yhteistyöstä. Saatu aikaan iso asennemuutos Helsingissä. Esteettömyys on sisään rakennettuna osana normaalia toimintaa mutta vielä on paljon tekemistä käytännön hankkeissa. Työ on palkitsevaa, haasteiden ratkaisemisessa on useampia vaihtoehtoja. Yhdessä muiden kanssa saadaan paljon aikaan.

Jatkossakin tarvitaan poliittinen päätös esteettömyyden edistämisestä ja seurannasta.

Tiina: Esteettömyystyötä tarvitaan edelleen Helsingissä, ammattilaisten osaamisen tukemista, konsultointia ja myös kokemusosaamisen hyödyntämistä. Isossa kaupungissa tarvitaan esteettömyystyöryhmää edelleen koordinoimaan työtä ja asiantuntijaa tekijäksi.

Mikko Ravantti: Organisaatiomuutos on juuri tehty ,se astuu voimaan 1.1.2025.

Esteettömyystyö siirtyy turvallisuus- ja riskienhallintayksikköön, jonka päälliköksi on valittu Petri Ehn. Esteettömyystyöryhmän puheenjohtajana toimii vuonna 2025 joko Mikko Ravantti tai Petri Ehn.

Pirjo jättää henkilökohtaiset yhteystietonsa esihenkilölleen.

Esteettömyystyöryhmä kiitti Pirjoa aktiivisesta ja pitkäjänteisestä työstä.

8. Seuraava kokous x.x..2025 Teams-kokouksena.. Pj kutsuu esteettömyystyöryhmänä koolle.